

v řízení soudu první stolice, kterýžto rozklad po jeho zamítnutí soudem první stolice stal se jako rekurs předmětem rozhodování rekursního soudu, návrh podle § 812 obč. zák. učinila, navrhnuvši, by, ježto je se svou pohledávkou ohrožena, bylo upuštěno od ustanovení dědice Emila B-a za správce pozůstalosti, a by po výsledku všech účastných, kdyby se ukázala vůbec nutnost takové správy, správcem byla ustanovena osoba třetí. Z této příčiny nemůže býti Heleně S-ové upíráno právo k rekursu do usnesení soudu první stolice; proto bylo napadené usnesení zrušiti a rozhodnouti, jak se stalo, při čemž ovšem stěžovatelčin návrh podle § 812 obč. zák. nesmí zůstatí rekursním soudem nepovšimnut.

Čís. 8369.

Nárok prodávatele na náhradu škody pro neplacení kupní ceny (neodebrání zboží) podle čl. 354 obch. zák. jest nárokem na náhradu konkrétní škody, která vzejde podle vykonaného prodeje (čl. 343 obch. zák.), aniž by se rozeznávalo, zda zboží již bylo vyrobeno čili nic. Předpisu § 920 obč. zák. nelze tu užítí.

(Rozh. ze dne 12. října 1928, Rv I 32/28.)

Žalující firma domáhala se na žalované firmě náhrady škody, ježto žalovaná neodvolala do konce roku 1926 dodávku rukavic, jak k tomu byla smlouvou zavázána. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby. **D ů v o d y:** Veškeré objednané zboží mělo býti odvoláno do konce roku 1926. Žalovaná strana činí další odvolání závislým na výměně vrácených 111 párů rukavic žalující straně a na závazku žalující, že dodá zboží podle vzoru, kteréž důvody však nelze uznati za oprávněné. Žalovaná strana je v prodlení s přijetím zboží, které ještě není zhotoveno, nýbrž na které je jen připraven materiál. Žalující strana není povinna podle čl. 343 obch. zák. prodati tento materiál na účet strany žalované, nýbrž má k tomu právo. Ježto žalovaná strana odpírá odvolati zboží bezdůvodně, jedná protismluvně a žalující strana jest oprávněna žádati náhradu škody. Tou škodou jest, co by od žalované podle smlouvy za zboží dostala po srážce toho, co by ještě sama musela vynaložiti, by zboží bylo dodáno. Žalující strana jest ochotna materiál žalované straně vydati proti zaplacení náhrady. Nelze na tento případ použítí ustanovení čl. 354 obch. zák., ježto žalovaná strana není v prodlení i s placením. Zboží dodané bylo již zaplaceno a splatnost ceny za zboží další podle smlouvy nastává do osmi dnů po obdržení faktury. Žádná strana, zejména ani žalovaná, netvrdila, že fakturu za zbývající zboží obdržela. Nemůže proto býti závislým nárok na náhradu škody na tom, že žalující strana neprovedla prodej ve smyslu čl. 354 obch. zák. a 343 obch. zák. (nehodí se na tento případ rozhodnutí čí. 2714 sb. n. s.). V souzeném případě dlužno ve smyslu § 920 obč. zák. přiznati

žalující nárok na náhradu škody pro porušení smlouvy stranou žalovanou, ježto předpisy obchodního zákona pro tento případ neobsahují ustanovení a obč. zák. má platnost, když obchodní zákon nestanoví odchylku (poukazuje se tu na rozhodnutí pod čís. 6604 ve sbírce Linksově a na rozhodnutí čís. 3698 sb. n. s.). O d v o l a c í s o u d napadený rozsudek potvrdil v podstatě z důvodů prvního soudu.

N e j v y š š í s o u d žalobu pro tentokráte zamítl.

D ů v o d y:

Nižší soudy mají neprávem za to, že prodlení žalované s odvoláním zboží znamená zmar splnění ve smyslu § 920 obč. zák. a že proto pro nárok na náhradu škody jest použití v souzeném případě občanského práva (§§ 919 a násl. zejména 920 obč. zák.), nikoliv práva obchodního (čl. 354 obch. zák.). Není o tom sporu, že koupě rukavic žalovanou je obchodem. Proto je podle čl. 277 obch. zák. posuzovati účinky koupě podle ustanovení obchodního zákona a jen, pokud by tento neobsahoval ustanovení, podle práva obyčejového nebo podle podpůrných ustanovení občanského práva (čl. 1 obch. zák.). Odepřela-li žalovaná odvolati zboží včas, kladouc za podmínku, by bylo dodáno podle vzorku, jí zástupcem žalující firmy prodaného, k čemuž podle zjištění nižších soudů nebyla oprávněna, ježto se koupě podle tohoto vzorku nestala, ocitla by se uplynutím lhůty, do níž mělo býti zboží odvoláno, v prodlení s přijetím zboží. A tu měla žalobkyně podle čl. 343 obch. zák. právo zboží prodati. Povinnost zboží prodati podle čl. 343 obch. zák. nastala jí, když chtěla uplatniti nárok na náhradu škody místo splnění následkem prodlení žalované s placením kupní ceny. Toho prodlení žalobkyně sice ani netvrdí, ale, i kdyby se žalovaná vskutku ocitla v prodlení i s placením kupní ceny, nemá žalobkyně nárok na náhradu škody místo splnění proto, že se nezachovala podle čl. 354 obch. zák. Prodátel může podle obchodního zákona žádati náhradu škody místo placení jen za podmínek čl. 354 obch. zák., je-li kupitel v prodlení s placením kupní ceny. Za účelem rozhodnutí sporu o náhradu škody není třeba zabývatí se tím, zda a kterým okamžikem prodlení s placením kupní ceny nastalo, nýbrž jen tím, zda v případě, že prodlení nastalo, se žalobkyně nemusila zachovati podle čl. 354 obch. zák. A tu nižší soudy neprávem pokládají za to, že žalobkyně, chtějíc uplatniti nárok na náhradu škody místo splnění, nemusila zboží prodati podle čl. 343 obch. zák., jak předpisuje čl. 354 obch. zák. z toho důvodu, že zboží dosud nebylo vyrobeno. Zákon nerozeznává, zda jde o zboží vyrobené či o takové, jež se teprve má vyrobiť, a dává prodáteli nárok jen na náhradu konkrétní škody, která vzejde podle vykonaného prodeje (Staub-Pisko, Komentář k čl. 354 § 18). Podle čl. 354 obch. zák. nemá prodátel nárok na náhradu jiné škody. Jde-li o prodlení s placením kupní ceny, lze uplatniti jen nárok na náhradu škody podle čl. 354 obch. zák. Obchodní zákon má tu ustanovení zvláštní a proto nelze použití podpůrného ustanovení

občanského práva (§ 921 obč. zák.) tím způsobem, by se prodatel mohl v případě kupitelova prodlení podle čl. 354 obch. zák. vyhnouti splnění a ustoupiti od smlouvy a vyhnouti se také prodeji a žádati po ustoupení ještě náhradu škody vzešlé mu tím, že mu zbyl neupotřebitelný nebo neprodejný výrobní materiál, který si za účelem splnění opatřil (srov. Zprávu justiční komise k 3. dílčí novele k obč. zák. str. 167 násl., podle níž otázka účinků prodlení upravena pro obor práva občanského vědomě jinak, než pro obor práva obchodního). Nejde ani o zmar splnění ve smyslu § 920 obč. zák. Žalobkyni nebylo prodlením v odvolání zboží znemožněno vyrobti rukavice a je dodati. Nižší soudy se tu neprávem odvolávají na nález uveř. ve sb. Linksově pod čís. 6604 a na nález čís. 3698 sb. n. s. V onom rozhodnutí jednalo se o odepření specifikace koupeného zboží, takže prodatel nemohl pro nedostatek specifikace a určení předmětu plnění plniti a kupitel tím, že zboží nespecifikoval, plnění znemožnil. Ale v případě sporném nebylo splnění závislé na specifikaci, nýbrž předmět dodávky byl již smlouvou určen. Nález čís. 3698 sb. n. s. jedná o zboží již dodaném a pozastaveném pro vadnost, tedy rovněž o případu jiném. Ježto tedy žalobkyni nebylo znemožněno dodání, nemůže se opírat, žádajíc náhradu škody, o § 920 obč. zák. Když pak žalobkyně, uplatňujíc nárok na náhradu škody, přípustný podle obchodního zákona jen následkem prodlení žalovaného s placením kupní ceny, nezachovala se ani podle čl. 354 obch. zák. a žádá přes to náhradu škody pro nesplnění a nedomáhá se zaplacení kupní ceny, není v právu, pokud neprovedla prodej podle čl. 343 obch. zák. Žaloba byla proto pro tentokrát zamítnuta, aniž bylo třeba zabývati se tím, zda jest výpočet náhrady škody opodstatněn podle § 1323 obč. zák.

Čís. 8370.

Jest vyhrazeno vlastnímu úsudku zaměstnavatele, zda jest v tom kterém případě opodstatněn důležitý zájem vyžadující, by byl zrušen služební poměr oficianta (oficiantky) výpovědí podle § 43 vládního nařízení ze dne 7. července 1926, čís. 113 sb. z. a n. a není zaměstnavatel (stát) povinen oznámiti zaměstnanci důvod výpovědi, aniž jej na soudě prokazovati.

(Rozh. ze dne 12. října 1928, Rv I 1246/28.)

Žalobkyně byla kancelářskou oficiantkou a, provdávši se, oznámila svůj sňatek presidiu soudu. Dostavši tříměsíční výpověď ze služby bez udání důvodů, domáhala se na československém státu, že výpověď jest neplatnou, se zrušuje, že služební poměr žalobkyně dále trvá a že jest žalovaný povinen platiti jí služné. Ob a n i ž š í s o u d y žalobu zamítly, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: Jak i z odvolání plyne, jde tu o služební poměr soukromoprávní, který jest posuzovati podle vládního nařízení ze dne 7. července 1926, čís. 113 sb. z. a n. A tu stanoví § 43 (1) tohoto nařízení, že jak zaměstnavatel, tak i zaměstnanec